

Inrichtingsplan Anserveld

Ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van omgevingsvergunning

Definitief

Grontmij Nederland B.V.
Groningen, 11 september 2014

Verantwoording

Titel : Inrichtingsplan Anserveld

Subtitel : Ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van omgevingsvergunning

Projectnummer : 330699

Datum : 11 september 2014

Auteur(s) : J.F. Kuiper MSc.

E-mail adres : corien.kuiper@grontmij.nl

Gecontroleerd door : drs. T. Verver

Paraaf gecontroleerd : drs. ing. H. Popken

Goedgekeurd door : drs. A. Luinenburg

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Rozenburglaan 11
9727 DL Groningen
Postbus 7057
9701 JB Groningen
T +31 88 811 51 11
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doel project	5
1.3	Ligging plangebied en begrenzing	5
1.4	Vigerende bestemmingsplannen	5
1.5	Leeswijzer	7
2	Beleidskader	8
2.1	Inleiding	8
2.2	Rijksbeleid	8
2.3	Provinciaal beleid	9
2.4	Waterschapsbeleid	11
2.5	Gemeentelijk beleid	12
2.6	Conclusies beleidskader	13
3	Gebieds- en planbeschrijving	15
3.1	Inleiding	15
3.2	Gebiedsbeschrijving Anserveld	15
3.3	Beschrijving voorgenomen maatregelen	17
4	Omgevingsaspecten	21
4.1	Inleiding	21
4.2	Bodem	21
4.3	Cultuurhistorie	22
4.4	Archeologie	22
4.5	Ecologie	23
4.5.1	Inleiding	23
4.5.2	Natuurbeschermingswet	23
4.5.3	Flora- en faunawet	25
4.5.4	Overlastdieren	25
4.6	Water	26
4.6.1	Inleiding	26
4.6.2	Hydrologische situatie plangebied	26
4.6.3	Uitgangspunten en randvoorwaarden	27
4.6.4	Advies en juridische vertaling	29
4.7	Verkeer	29
4.8	Geluid en luchtkwaliteit	29
4.9	Externe veiligheid	30
4.10	M.e.r.-beoordeling	30
5	Economische uitvoerbaarheid	33
5.1	Inrichtingsplan Anserveld	33
5.2	Financiering	33
6	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	35
6.1	Communicatie en draagvlak	35
6.2	Zienswijzen	35

Bijlagen 36

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Provincie Drenthe, waterschap Reest en Wieden en Natuurmonumenten werken gezamenlijk aan de realisatie van een klimaatbuffer in het gebied Anserveld als onderdeel van het project Dwingelderveld. Een gedeelte van het Dwingelderveld stroomde van oudsher af op de Oude Vaart door het Anserveld. Tot voor kort waterden de Davidsplassen onder extreme weersomstandigheden af via de Leislout. Dit leidt echter tot natuurschade in de centrale slenk Leislout. Het waterschap en Natuurmonumenten hebben samen een plan opgesteld voor het Anserveld. Dit is er primair op gericht de waterhuishouding te verbeteren, water van de Davidsplassen onder extreem natte omstandigheden te ontvangen en gebiedseigen water vast te houden. Met het voorliggende plan geven genoemde partijen invulling aan deze visie en wordt voor het natuurgebied Anserveld de waterhuishouding verbeterd en natuurdoelen gerealiseerd.

1.2 Doel project

Doel van het project is het Anserveld in te richten en te laten functioneren als klimaatbuffer. Door de klimaatbuffer wordt zowel wateroverlast als ongewenste verdroging in het afwateringsgebied van het Dwingelderveld beperkt.

Het Anserveld wordt ingericht om 235.000 m³ water van de Davidsplassen te ontvangen en daarbij nog 50.000 m³ water extra vast te houden. Maatregelen worden getroffen om regenwater niet gelijk tot afvoer te brengen. Wateroverlast in het benedenstroomse landbouwgebied wordt zo voorkomen. Het vasthouden van water is tegelijkertijd een anti-verdrogingsmaatregel ten behoeve van de natuurfunctie in en om het gebied. Verdroging in het Dwingelderveld wordt mede veroorzaakt door de versnelde landbouwkundige afwatering van het Anserveld. Door de oorspronkelijke waterhuishoudkundige situatie te herstellen en agrarische graslanden om te vormen ontstaat weer een natuurlijke en vertraagde afvoer. Natuurlijke vernatting van het gebied is het gevolg, wat de kwaliteit van heidevegetaties ten goede komt.

Met de inrichting van het Anserveld als klimaatbuffer worden water- en natuurdoelen behaald en kan volledig herstel van de natuurlijke afwatering van het Dwingelderveld plaatsvinden. Gericht versterking van de recreatieve structuur maakt beleving van water en natuur in het plangebied mogelijk. Om de klimaatbuffer Anserveld mogelijk te maken is een uitwerking van inrichtingsmaatregelen opgenomen in de tweede module van het Inrichtingsplan Dwingelderveld (uitwerkingsgebied B).

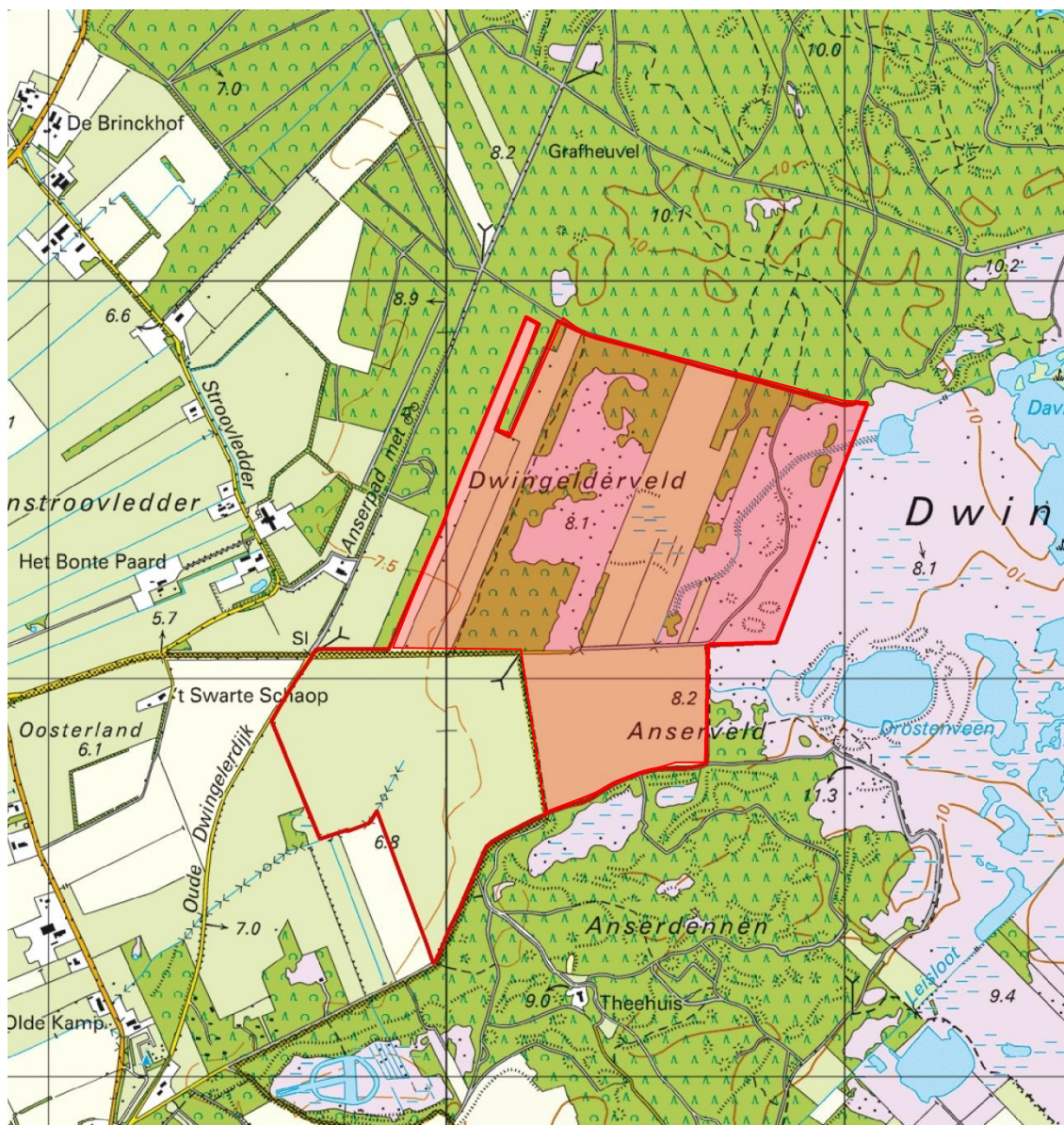
1.3 Ligging plangebied en begrenzing

Het Anserveld maakt onderdeel uit van het noordwestelijke deel van het Natura 2000-gebied Dwingelderveld. Het plangebied, waar concrete inrichtingsmaatregelen zullen plaatsvinden, ligt ten noorden van Ansen en ten westen van de Dwingeloosche Heide.

De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt circa 120 hectare. De ligging en begrenzing van het plangebied is weergegeven op afbeelding 1.1 (zie volgende pagina). Deze ruimtelijke onderbouwing geldt voor het deel van dit plangebied dat valt binnen de gemeente Westerveld.

1.4 Vigerende bestemmingsplannen

Het inrichtingsplan Anserveld ligt in twee Drentse gemeenten: Westerveld en De Wolden. Het grondgebied van de gemeente De Wolden wordt begrensd door de Veldslagenweg (noordelijk) en het bestaande fietspad (oostelijk). Het overige gedeelte van het plangebied ligt in de gemeente Westerveld (zie arcering). Deze ruimtelijke onderbouwing heeft alleen betrekking op het plangebied voor zover gelegen binnen de gemeente Westerveld.

Afbeelding 1.1 Ligging en begrenzing inrichtingsplan Anserveld (rode lijn) en plangebied ruimtelijke onderbouw (rode arcering)

In het plangebied zijn de volgende bestemmingsplannen vigerend:

- Bestemmingsplan Buitengebied, gemeente Westerveld, vastgesteld op 5 juli 2012;
- Bestemmingsplan Buitengebieden, (voormalige) gemeente Dwingeloo, vastgesteld op 15 juli 1993, goedgekeurd op 15 februari 1994;
- Bestemmingsplan Buitengebied, (voormalige) gemeente Ruinen, vastgesteld op 28 maart 1991 en goedgekeurd op 25 juni 1991.

In het plangebied zijn, voor het deel dat in gemeente Westerveld valt, de volgende bestemmingsplannen vigerend:

Bestemmingsplannen gemeente Westerveld	Bestemming
Bestemmingsplan Buitengebied, gemeente Westerveld	Natuur, Waarde – Archeologie 3
Bestemmingsplan Buitengebieden, (voormalige) gemeente Dwingeloo	Natuurgebieden, Agrarische cultuurgroten – onbebouwd met hoge landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarde
Bestemmingsplan Buitengebied, (voormalige) gemeente Ruinen	Agrarische doeleinden

Om de in de gemeente Westerveld geplande inrichtingsmaatregelen in het Anserveld uit te kunnen voeren dient een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werkzaamheden aangevraagd te worden. De werkzaamheden zijn beschreven in hoofdstuk 3 van deze ruimtelijke onderbouwing. De omgevingsvergunning wordt mede aangevraagd voor afwijking van het bestemmingsplan in verband met strijdigheden. De maatregelen ten behoeve van natuurontwikkeling zijn strijdig met de bestemming agrarische cultuurgronden – onbebouwd met hoge landenschappelijke en natuurwetenschappelijke waarde en agrarische doeleinden. Deze bestemmingen zijn vigerend op circa 20 ha van het plangebied. Daarnaast is de maatregel dempen van sloten strijdig met een voorschrift van de bestemming natuur. Dit document vormt de ruimtelijke onderbouwing van de omgevingsvergunning.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is aandacht besteed aan het voor dit plangebied relevante beleid van Europa, Rijk, provincie, waterschap en gemeente. In hoofdstuk 3 is een beschrijving van het Anserveld en de voorgenomen maatregelen gegeven. In hoofdstuk 4 is vervolgens aandacht besteed aan de omgevingsaspecten en de daaraan verbonden onderzoeken. In hoofdstuk 5 en 6 komen de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid aan bod. Relevante bijlagen zijn los bijgevoegd.

2 Beleidskader

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt vigerend beleid met relevantie voor de klimaatbuffer Anserveld behandeld. Het beleid wordt op verschillende bestuurlijke niveaus uiteengezet. Gezamenlijk vormen de behandelde beleidsbepalingen het kader voor de functiewijziging en inrichtingsmaatregelen die met de omgevingsvergunning mogelijk worden gemaakt.

In dit hoofdstuk komen achtereenvolgens de volgende bestuursniveaus aan de orde:

- Europees beleid;
- Rijksbeleid;
- provinciaal beleid;
- waterschapsbeleid;
- gemeentelijk beleid.

2.2 Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving is aangemerkt als een van kerndoelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden. Ruimte voor waterveiligheid is daarbij een nationaal belang. Het beheer van het watersysteem is gericht op het meebewegen met natuurlijke processen waar het kan en het bieden van weerstand waar het moet. Het nationale waterbeleid is uitgewerkt in het Nationaal Waterplan 2009-2015 en komt aan de orde in het jaarlijkse Deltaprogramma.

Nederland heeft zich met het Biodiversiteitsverdrag en de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (Natura 2000) gecommitteerd aan afspraken over soorten (flora en fauna) en leefgebieden van soorten (habitats). Het Rijk is verantwoordelijk voor en door de EU aanspreekbaar op het nakomen van die aangegane verplichtingen.

Binnen de door het Rijk gestelde kaders begrenzen, beschermen en onderhouden de provincies de (herijkte) nationale Ecologische Hoofdstructuur met de juiste ruimtelijke, water- en milieufacties voor kenmerkende ecosystemen van (inter)nationaal belang. De provincies geven bij de inzet van middelen voor inrichting en beheer prioriteit aan internationale verplichtingen voortvloeiend uit Natura 2000, de Kaderrichtlijn Water en de soortenbescherming.

Ecologische Hoofdstructuur Nationaal Park

Het Anserveld maakt onderdeel uit van het Dwingelderveld. Het Dwingelderveld is onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en is bovendien aangewezen als Nationaal Park. De natuur in de EHS is beschermd met een 'nee, tenzij'-regime. De twintig Nationale Parken maken deel uit van de EHS en hebben een belangrijke recreatieve, educatieve en natuurwaarde. Het beleid ten aanzien van Nationale Parken is niet langer een rijksverantwoordelijkheid en laat het Rijk over aan de provincies.

Conclusie toetsing Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Het plangebied voor inrichtingsplan Anserveld maakt onderdeel uit van het Nationaal Park Dwingelderveld en de Ecologische Hoofdstructuur. De doelstellingen van het inrichtingsplan sluiten aan op de natuurdoelen van de EHS en het Nationaal Park.

Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Dwingelderveld

Het Anserveld maakt grotendeels onderdeel uit van Natura 2000-gebied Dwingelderveld. Op 3 september 2013 is het definitieve besluit tot aanwijzing van het Dwingelderveld als Natura 2000 gebied gepubliceerd. Daarmee is het Dwingelderveld aangewezen als speciale beschermingszone zoals bedoeld in de habitatrichtlijn en de vogelrichtlijn. In het aanwijzingsbesluit zijn instandhoudingsdoelstellingen opgenomen voor bijzondere habitattypen en vogelsoorten. De habitatrichtlijn en vogelrichtlijn zijn vertaald in de Natuurbeschermingswet. In paragraaf 4.5 is hier nader op ingegaan.

Conclusie toetsing Natura 2000-gebied Dwingelderveld

Het inrichtingsplan Anserveld is gunstig voor de instandhoudingsdoelstellingen waarvoor het Dwingelderveld is aangewezen. In paragraaf 4.5 wordt hier uitvoerig op ingegaan.

Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan (NWP) is het rijksplan voor het waterbeleid voor de periode 2009-2015. Het NWP beschrijft de maatregelen die genomen moeten worden om Nederland ook voor toekomstige generaties veilig en leefbaar te houden en de kansen die water biedt te benutten. Stroomgebiedbeheerplannen zijn een bijlage van het Nationaal Waterplan. De stroomgebiedbeheerplannen geven aan hoe de waterkwaliteit in een bepaald gebied kan verbeteren. In het Nationaal Waterplan worden de volgende thema's onderscheiden:

- Waterveiligheid;
- Watertekort en zoetwatervoorziening;
- Wateroverlast;
- Waterkwaliteit;
- Gebruik van water.

Conclusie toetsing Nationaal Waterplan

Voor deze ruimtelijke onderbouwing is een watertoets uitgevoerd waarbij bovenstaande thema's aan bod komen. Hier is in paragraaf 4.6 (Water) nader op ingegaan.

2.3 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie 2010

Het ruimtelijk beleid van de provincie Drenthe is verwoord in de Omgevingsvisie Drenthe (vastgesteld juni 2010). In de Omgevingsvisie worden vier 'systemen' als dragers voor de ruimtelijke ontwikkeling van Drenthe aangeduid:

1. Sociaal-economische systeem;
2. Watersysteem;
3. Natuursysteem;
4. Landbouwsysteem.

Voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van Drenthe moeten deze vier systemen 'robuust' zijn. Een systeem is robuust als een verstoring als gevolg van een ontwikkeling geen significante gevolgen heeft voor het functioneren ervan. Binnen de robuuste systemen staat de ontwikkeling van de betreffende hoofdfunctie (wonen, werken, water, natuur of landbouw) voorop. Dit betekent dat de ontwikkeling van andere functies geen significante negatieve invloed mag hebben op het functioneren van de hoofdfunctie. Voor alle ontwikkelingen, dus ook die van de hoofdfunctie, geldt dat de ruimtelijke kwaliteit er door moet worden versterkt.

Ecologische hoofdstructuur

Eén van deze robuuste systemen wordt gevormd door de ecologische hoofdstructuur. De belangrijkste natuurgebieden en de tussenliggende verbindingen samen vormen de basis van de EHS in Drenthe. De langetermijnstrategie voor het realiseren van de EHS richt zich op het meer robuust maken ervan. Door de natuur in een robuuste EHS te concentreren, ondervinden andere functies (vooral landbouw en recreatie) hier minder beperkingen van. Het streven is dat de EHS in staat is om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen.

Voor het Dwingelderveld, en dus voor het plangebied voor de klimaatbuffer Anserveld, geldt dat:

- de samenhang van kernkwaliteiten in dit gebied van provinciaal belang is;

- een integrale provinciale advisering voor deze gebieden prioriteit heeft;
- de inzet van provinciale middelen (waaronder subsidies) voor behoud en ontwikkeling van de kernkwaliteiten in deze gebieden prioriteit heeft.

Voorrang wordt hierbij gegeven aan:

- het bereiken van de instandhoudingsdoelen van Natura 2000;
- het verminderen van de belasting door licht, geluid en gemotoriseerd verkeer;
- het herstel van de oorspronkelijke hydrologische situatie.

Gastvrije natuur - Natuurvisie 2040

In 2012 hebben de provincies een groot deel van de verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid van het Rijk overgenomen. Om aan te geven hoe de provincie Drenthe deze verantwoordelijkheid invult, is een provinciale natuurvisie ontwikkeld. Natuur maakt Drenthe tot een prachtige provincie. De provincie wil dit 'groene goud' meer benutten voor de ontwikkeling van de economie, zoals recreatiesector, de landbouw en ons welzijn.

De natuurvisie geeft aan hoe de provincie werkt aan de versterking van de natuur in het licht van haar nieuwe verantwoordelijkheid. De visie is onderdeel van het provinciale omgevingsbeleid en wordt de komende jaren in beleidsplannen en uitvoeringsprogramma's uitgewerkt. Het Anserveld maakt onderdeel uit van een gebied waarin bestaande patronen leidend zijn. Functiewijziging naar natuur en inrichting en beheer van het gebied ten behoeve van natuur zijn passend binnen dit beleid.

Conclusie toetsing Omgevingsvisie 2010 en Natuurvisie 2040

De voorgenomen maatregelen hebben tot doel de oorspronkelijke hydrologische situatie te herstellen. Tevens draagt de ontwikkeling van de klimaatbuffer Anserveld bij aan de kernkwaliteiten van Drenthe en natuurdoelen van het Dwingelderveld gekoppeld aan het realiseren van een robuuste ecologische hoofdstructuur. Met uitvoering van dit plan wordt invulling gegeven aan de ambitie van de Omgevingsvisie Drenthe en Natuurvisie 2040.

Regionaal Waterplan

Hoofdstuk 6 van de Omgevingsvisie vormt tevens het regionaal waterplan op grond van de Waterwet. In dit regionaal waterplan heeft de provincie de strategische doelen voor het regionale waterbeleid geformuleerd. Ook wordt de ruimtelijke vertaling van deze doelen gegeven. Het regionaal waterplan vormt het kader voor de vergunningverlening en de uitvoeringsprogramma's. Hiermee vormt het een belangrijke schakel tussen het waterbeleid op rijksniveau en de uitvoering op regionaal en lokaal niveau.

Het provinciale waterbeleid is op veel onderdelen een voorzetting van het voorgaande beleid. Het regionaal waterplan zet sterker in op het op orde krijgen en houden van een watersysteem dat in staat is de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. Daarbij spelen de beekdalen een belangrijke rol. Daarnaast moet de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater verder verbeterd worden. "Een robuust watersysteem, dat zodanig is ingericht dat de risico's op wateroverlast en watertekort tot een maatschappelijk aanvaardbaar niveau beperkt blijven, met bijzondere aandacht voor de beekdalen" is omschreven als provinciaal belang.

Binnen de gebieden met als hoofdfunctie natuur gaat het om het behouden, herstellen of ontwikkelen van natuurwaarden. Daarbij zijn ook aspecten van cultuurhistorie en landschap van belang. Andere doeleinden zijn slechts aanvaardbaar zolang ze verenigbaar zijn met, of ten dienste staan van, de natuurdoelstelling. Samengevat betekent dit dat:

- De waterhuishouding wordt afgestemd op de natuurdoelen. Het bijbehorende grondwaterregime is afhankelijk van de randvoorwaarden die het natuurdoel stelt. Daarnaast is er een samenhang met ter plaatse voorkomende natuurlijke omstandigheden.
- De waterhuishouding sluit zo dicht mogelijk aan op de 'natuurlijke' waterhuishouding.
- Daar waar de aanduiding 'beekdal' over een natuurfunctie ligt, wordt gestreefd naar het combineren van de groene opgave en de wateropgave. Bij beekdalherstel nemen we een deel van de wateropgave mee door extra water vast te houden in perioden met veel neerslag.
- Bij het bepalen van het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR) in en rond natuurgebieden wordt ook bepaald in hoeverre een deel van de wateropgave in de natuurge-

bieden vastgehouden kan worden. Dit hangt onder andere af van de vastgestelde natuurdoelen. Als dit mogelijk is, wordt dit, na het doorlopen van het GGOR-proces als medegebruik vastgelegd in het bestemmingsplan.

- Wateraanvoer wordt beperkt tot de huidige mogelijkheden en wordt, indien mogelijk, verminderd.
- De doelstelling voor de oppervlaktewaterkwaliteit is per oppervlaktewaterlichaam vastgelegd op basis van de Europese KRW.

Bij extreme weersomstandigheden is het dagelijkse waterbeheer niet toereikend om wateroverlast te voorkomen. Er zijn daarom extra maatregelen nodig om de kans op inundatie tot een aanvaardbaar risico te beperken. Water wordt zo veel mogelijk vastgehouden in de bestaande natuurgebieden. Daar waar mogelijk wordt de wateropgave gecombineerd met de groene opgave.

Conclusie toetsing Regionaal Waterplan

Het Inrichtingsplan voor de klimaatbuffer Anserveld sluit bij deze strategie aan, door water- en natuurdoelen te combineren.

TOP-gebieden

Voor het behalen van natuurdoelen, is de verdroging van natuurgebieden een van de belangrijkste knelpunten. Het Dwingelderveld is opgenomen op de TOP-lijst van verdroogde gebieden. Deze gebieden krijgen voorrang bij de bestrijding van verdroging. Op basis van het advies van de Taskforce Verdroging concentreert de provincie Drenthe zich tot 2015 op de aanpak van de verdroging in acht TOP-gebieden. Het Dwingelderveld is een van deze acht en heeft de doelstelling 'matig verdroogd'. Gestreefd wordt naar volledig herstel van de verdroogde natuurgebieden (circa 24.000 hectare).

Inrichtingsplan Dwingelderveld

Op 6 april 2010 heeft de provincie Drenthe het Inrichtingsplan Dwingelderveld vastgesteld. Dit plan heeft als hoofddoel om verdroging van het Natura 2000-gebied Dwingelderveld tegen te gaan. Het Inrichtingsplan voor het Dwingelderveld omvat verschillende projecten. Eén van de belangrijkste projecten is gericht op de verbetering van het hydrologische systeem van het Dwingelderveld. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan de (Europese) kernopgave voor het Dwingelderveld: Verbetering van de kwaliteit en uitbreiding van de oppervlakte van vooral de 'natte' habitattypen. Deze verbetering is gecombineerd met de doelstellingen uit het Waterbesluit van Waterschap Reest en Wieden om in tijden van veel neerslag extra water tijdelijk vast te houden.

Conclusie toetsing Inrichtingsplan Dwingelderveld

De beoogde werkzaamheden in het Anserveld sluiten bij de doelstellingen van het Inrichtingsplan Dwingelderveld aan. Om volledig systeemherstel in het Dwingelderveld te bereiken, is uitvoering van de inrichtingsmaatregelen in het Anserveld cruciaal.

2.4 Waterschapsbeleid

Waterbeheerplan Reest en Wieden

Het Waterbeheerplan van Reest en Wieden 2010-2015 is op 1 januari 2010 in werking getreden. Het waterbeheerplan bevat het integrale beleid van het waterschap met als hoofdthema's: veiligheid, watersysteembeheer en de afvalwaterketen.

Onder het thema watersysteembeheer valt het uitgangspunt van het Waterschap dat tijdens hevige neerslag elk deelstroomgebied zoveel mogelijk van het eigen teveel aan water opvangt. Er wordt dus niet afgewenteld naar benedenstrooms gelegen gebieden. Er worden gebieden ingericht om het tijdelijk teveel aan water te bergen. In de grotere natuurgebieden wordt gebiedseigen water langer vastgehouden.

Conclusie toetsing Waterbeheerplan

Met de geplande maatregelen in het Anserveld wordt invulling gegeven aan het thema watersysteembeheer uit het Waterbeheerplan.

Waterbesluit Dwingelderveld

Waterschap Reest en Wieden heeft een Waterbesluit opgesteld voor het Dwingelderveld. In het besluit wordt het watersysteem van het Dwingelderveld geanalyseerd en knelpunten geïnventariseerd. Het belangrijkste probleem van het gebied is interne verdroging doordat het water versneld wordt afgevoerd via ontwateringssloten ten behoeve van landbouw. Interne verdroging wordt daarnaast veroorzaakt door aanwezige naaldbomen. De in het gebied aanwezige Leislout zorgt bovendien voor wateroverlast.

In het Waterbesluit wordt een aantal inrichtingsmaatregelen voorgesteld om de waterhuishouding te herstellen en gebiedseigen water langer vast te kunnen houden.

De voorgestelde maatregelen in het Waterbesluit van het waterschap zijn uitgewerkt in het Inrichtingsplan Dwingelderveld en goedgekeurd door GS van Drenthe in april 2010.

Conclusie toetsing Waterbesluit Dwingelderveld

De maatregelen in het Anserveld worden genomen in het verlengde van het Waterbesluit Dwingelderveld, zodat overtollig water via de Davidsplassen en Anserveld afgevoerd kan worden.

(Ontwerp) Waterbesluit Anserveld

Waterschap Reest en Wieden heeft een ontwerp Waterbesluit Anserveld ter visie gelegd. Dit Waterbesluit omvat de plannen voor de inrichting van het Anserveld. Deze komen één op één overeen met de maatregelen zoals beschreven in deze ruimtelijke onderbouwing. Het waterbesluit bevat een projectplan voor de uitvoering van de inrichtingsmaatregelen en voorgestelde peilwijzigingen binnen het plangebied.

De maatregelen in het Anserveld hebben gevolgen voor zowel het plangebied als de omliggende (landbouw)gronden. Een effectbeschrijving is opgesteld waarbij onderscheid is gemaakt in effecten op de GHG (gemiddeld hoogste grondwaterstand) en de GVG (gemiddelde voorjaarsgrondwaterstand) en de GLG (gemiddeld laagste grondwaterstand). Een omschrijving hiervan is opgenomen in de waterparagraaf (4.6). De hydrologische achtergrondrapportage in bijlage 4 geeft een uitgebreide toelichting.

Conclusie toetsing Waterbesluit Anserveld

De maatregelen in het Anserveld worden genomen in overeenkomst met het Waterbesluit Anserveld, zodat overtollig water via de Davidsplassen en Anserveld afgevoerd kan worden.

2.5 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Westerveld

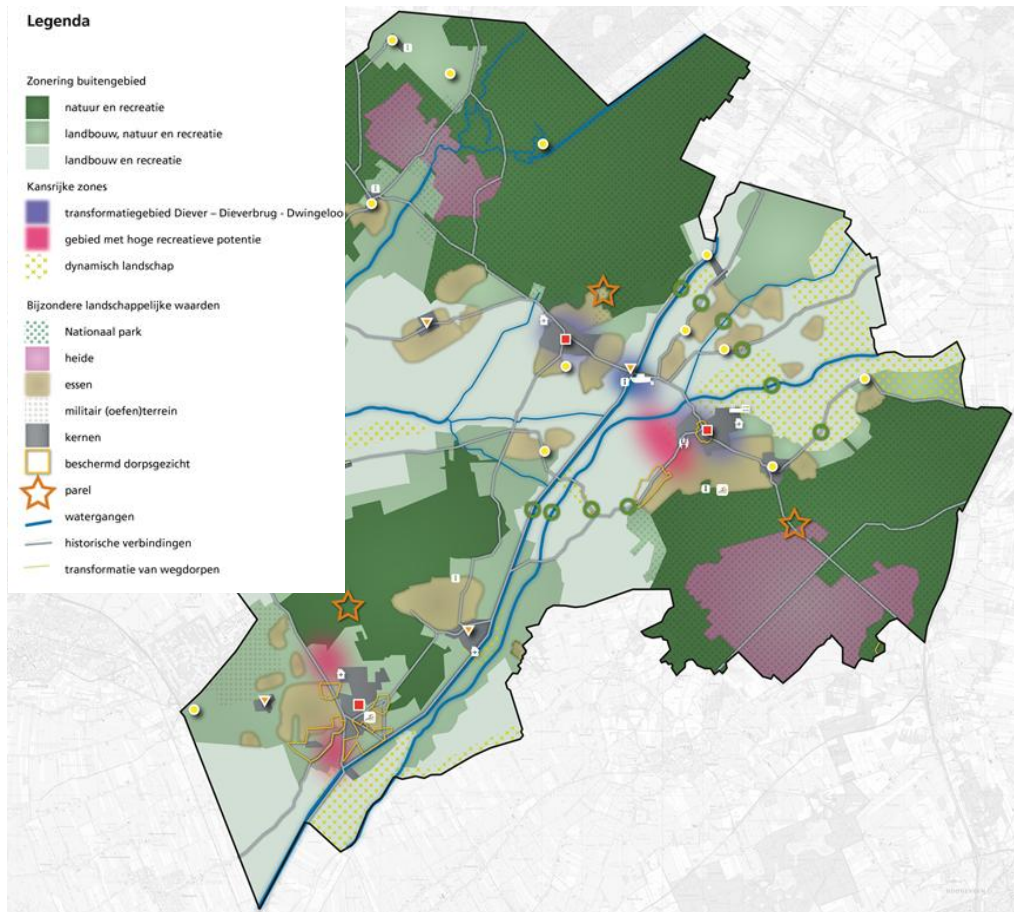
Op 1 juli 2008 is de Wet ruimtelijk ordening in werking getreden. Hierdoor is het verplicht voor gemeenten om één of meerdere structuurvisies vast te stellen voor het gehele grondgebied van de gemeente. De structuurvisie van de gemeente Westerveld is vastgesteld op 26 november 2013.

Het centrale vertrekpunt voor de structuurvisie vormt de identiteit van de gemeente Westerveld: een groene, agrarische gemeente met een ongekeerde rijkdom aan cultuurhistorische, toeristisch/landschappelijke en ecologische waarden.

Westerveld is van oudsher een agrarische gemeente met een waardevol, grotendeels gaaf en afwisselend landschap, met een bijzondere grote hoeveelheid natuurgebieden en cultuurhistorische waarden. Gebieden zoals het Drents-Friese Wold, Frederiksoord en het Dwingelderveld zijn in heel Nederland bekend en zijn primair van belang voor de uitstraling, beleving en positie als recreatie- en woongemeente en de werkgelegenheid in de gemeente.

Voor het buitengebied wordt uitgegaan van het behoud en de ontwikkeling van het landschappelijk raamwerk. Randvoorwaarden voor de (ontwikkelings)mogelijkheden voor functies in het buitengebied, vloeien in belangrijke mate voort uit het landschap: de waardevolle kenmerken en landschappelijke verscheidenheid die behouden en waar mogelijk versterkt moet worden. Met inachtneming van deze randvoorwaarden krijgen de landbouw en de natuur de ruimte om zich verder te ontwikkelen. Tevens zal de recreatie en het toerisme, die in economisch opzicht een belangrijke plaats inneemt binnen de gemeente en binnen de regio, de nodige ruimte krijgen.

Het Dwingelderveld en Anserveld zijn op de kaart (zie Afbeelding 2.1) aangeduid als natuurgebied. In dit gebied staan de natuurwaarden en het toeristisch recreatief medegebruik op de eerste plaats.

Afbeelding 2.1 Kaart Structuurvisie Westerveld

Conclusie toetsing Structuurvisie Westerveld

Het Anserveld wordt door de gemeente Westerveld aangemerkt als natuurgebied. Een functiewijziging naar natuur past binnen dit beleid. Het beoogd toeristisch medegebruik van het gebied is tevens passend binnen het gemeentelijk beleid.

Kadernota Buitengebied

Het ruimtelijk beleid voor het buitengebied is door de gemeente vastgelegd in de Kadernota Buitengebied (vastgesteld 14 februari 2006). In de Kadernota zijn de algemene uitgangspunten voor ontwikkelingen in het buitengebied van de gemeente Westerveld opgenomen. Het Dwingelderveld is aangeduid als zone voor 'ontwikkeling natuur en recreatie'. In dit gebied staan de natuurwaarden en het toeristisch recreatief medegebruik op de eerste plaats. Deze gebieden hebben tevens een functie voor het vasthouden en bergen van water.

Conclusie toetsing Kadernota Buitengebied

Het Anserveld wordt door de Gemeente Westerveld aangemerkt als gebied waar natuurwaarden met recreatief medegebruik en vasthouden van water op de eerste plaats staan. Het inrichtingsplan Anserveld sluit naadloos aan op dit beleid.

2.6 Conclusies beleidskader

Op Europees, Rijks-, provinciaal, waterschaps- en gemeentelijk niveau is de inrichting van het plangebied voor de klimaatbuffer Anserveld (voor zover gelegen binnen de gemeente Westerveld) beleidsmatig verankerd.

3 Gebieds- en planbeschrijving

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden allereerst gebiedskenmerken van het Anserveld en het plangebied voor de klimaatbuffer daarbinnen, beschreven. Het Anserveld vormt een onderdeel van het Dwingelderveld. Daarom wordt in dit hoofdstuk tevens ingegaan op de verdrogingsproblematiek in het Dwingelderveld. De klimaatbufferende maatregelen in het Anserveld zijn een uitwerking van het Inrichtingsplan Dwingelderveld. Een beschrijving van deze voorgenomen maatregelen volgt in paragraaf 3.3.

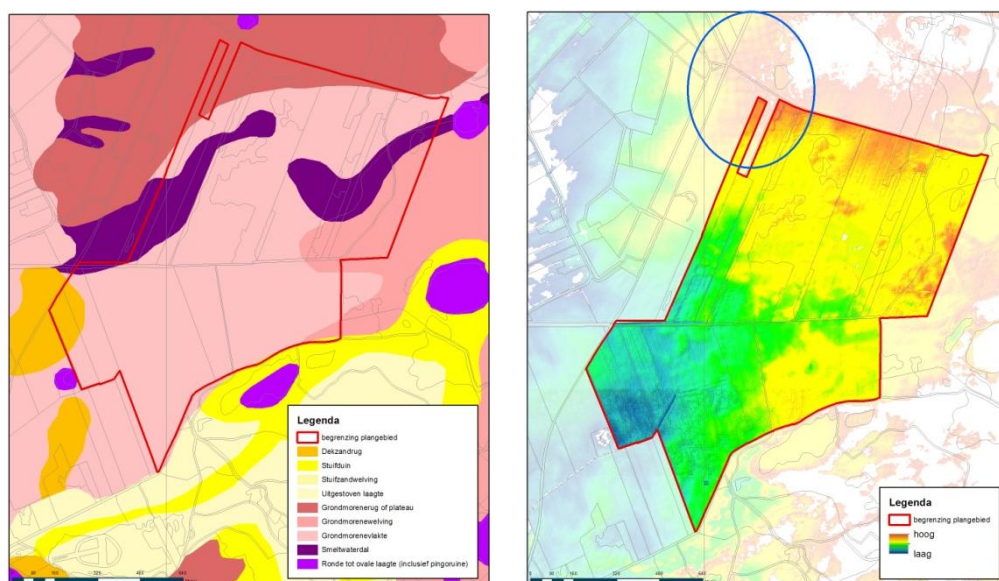
3.2 Gebiedsbeschrijving Anserveld

In deze paragraaf wordt een beschrijving gegeven van het Anserveld en het plangebied voor de klimaatbuffer daarbinnen aan de hand van een aantal gebiedskenmerken. De geomorfologie beschrijft het ontstaan van het landschap. Een beschrijving van de historische en huidige situatie volgt, met aandacht voor de thema's cultuurhistorie, hydrologie en natuurwaarden.

Geomorfologie

Het Anserveld bevindt zich in een zone met dekzand op keileem. De tijdens de ijstijd afgezette keileemlaag (Drents-Friese plateau) is bedekt met een dekzandlaag. Als gevolg komen binnen het plangebied veel verschillende landschapsvormen voor (zie Afbeelding 3.1). Een groot deel van het plangebied ligt ter plaatse van een grondmorenevlakte. Aan de zijden van het terrein komen afwisselend grondmorenewelvingen, een grondmorene- en dekzandrug, voor. In het centrale deel van het plangebied liggen twee smeltwaterdalen. De beekdalen zijn geleidelijk gevuld door beekafzettingen en een plaatselijk veenpakket is ontstaan.

De percelen in het plangebied liggen op een hoogte die uiteenloopt van NAP + 8,6 m (noordzijde) tot NAP + 7,8 m (zuidzijde). De hoogtekaart (zie Afbeelding 3.1) laat deze variatie in hoogte overzichtelijk zien.

Afbeelding 3.1 Geomorfologische kaart en hoogtekaart (met locatie mogelijke celtic fields – blauwe cirkel)

Historische situatie

In de historische situatie stuurde de keileemlaag de hydrologische condities in het Anserveld. Water dringt niet door de laag heen, maar wordt hoofdzakelijk over het keileem afgevoerd. Een vertraagde afvoer van laagte naar laagte treedt op met plasvorming als gevolg.

Vooraf op de hogere delen bood het Anserveld vanaf de Steentijd plaats voor bewoning. De aanwezigheid van mogelijke *celtic fields* wijst op kleinschalige landbouwactiviteiten in de late Bronstijd tot de Romeinse tijd (zie Afbeelding 3.1). In een lange periode volgend op deze tijd is het gebied niet gebruikt door mensen. Pas in de jaren vijftig van de twintigste eeuw zijn eerste akkers weer zichtbaar in het gebied.

Huidige situatie

Afbeelding 3.2 (zie volgende pagina) geeft een impressie van de huidige situatie weer.

In de huidige situatie is de waterhuishouding in de percelen van het plangebied afgestemd op een landbouwkundige functie. De slenk in het gebied is gedempt en een diepe ontwaterings-sloot aan de oostzijde van het plangebied is aangelegd (3.2 – 1). Afwatering is gericht op een snelle afvoer van water en het droogstellen (of ontwateren) van de laagste percelen. Dit heeft geleid tot een afname van de natuurlijke waterberging en verlaging van de grondwaterstand. Ter plaatse is sprake van wateroverlast, verdroging en bodemdaling met een negatief effect op de aanwezige natuurwaarden.

Het Anserveld bestaat in de huidige situatie grotendeels uit grasland dat tot voor kort in agrarisch gebruik was. Natuurmonumenten heeft een aantal (voormalig agrarische) graslandpercelen verworven. De afgelopen jaren is een extensief graslandbeheer gevoerd. Het zuidelijke gedeelte van het plangebied is te kenmerken als agrarisch met half natuurlijke graslandvegetatie (3.2 – 2). Percelen worden in dit gedeelte omsloten door jonge bomen en struweel. In het noordelijke deel zijn drie deelgebieden te onderscheiden: bos- en heideterreintjes, (voormalig) agrarisch grasland en (nooit ontgonnen) open heidegebied van de Dwingeloosche heide (3.2 – 3). Het noordoostelijke deel van het plangebied herbergt waardevolle natuurwaarden in de vorm van natte heidevegetaties (3.2 – 4). Daar waar in het recente verleden al geplagd en opslag verwijderd is, komt ook heideontwikkeling voor.

Afbeelding 3.2 Impressie huidige situatie

3.3 Beschrijving voorgenomen maatregelen

Het Anserveld vormt een onderdeel van het Dwingelderveld. De klimaatbufferende maatregelen in het Anserveld zijn in grote mate gericht op het oplossen van de verdrogingsproblematiek in het Dwingelderveld. De relatie tussen het Anserveld en Dwingelderveld wordt eerst beschreven, voordat de inrichtingsmaatregelen in het plangebied behandeld worden.

Anserveld als onderdeel Dwingelderveld

Het Dwingelderveld is het grootste natte heidegebied van Europa. Naast heidelandschap wordt het Dwingelderveld gekenmerkt door vennen, slenkachtige laagten en veen. Aan de randen van het gebied liggen de beekdalen Oude Vaart-Beilerstroom en de Ruiner Aa. Het noordwestelijke deel van het Dwingelderveld wordt aangeduid als het Anserveld (zie Afbeelding 3.3).

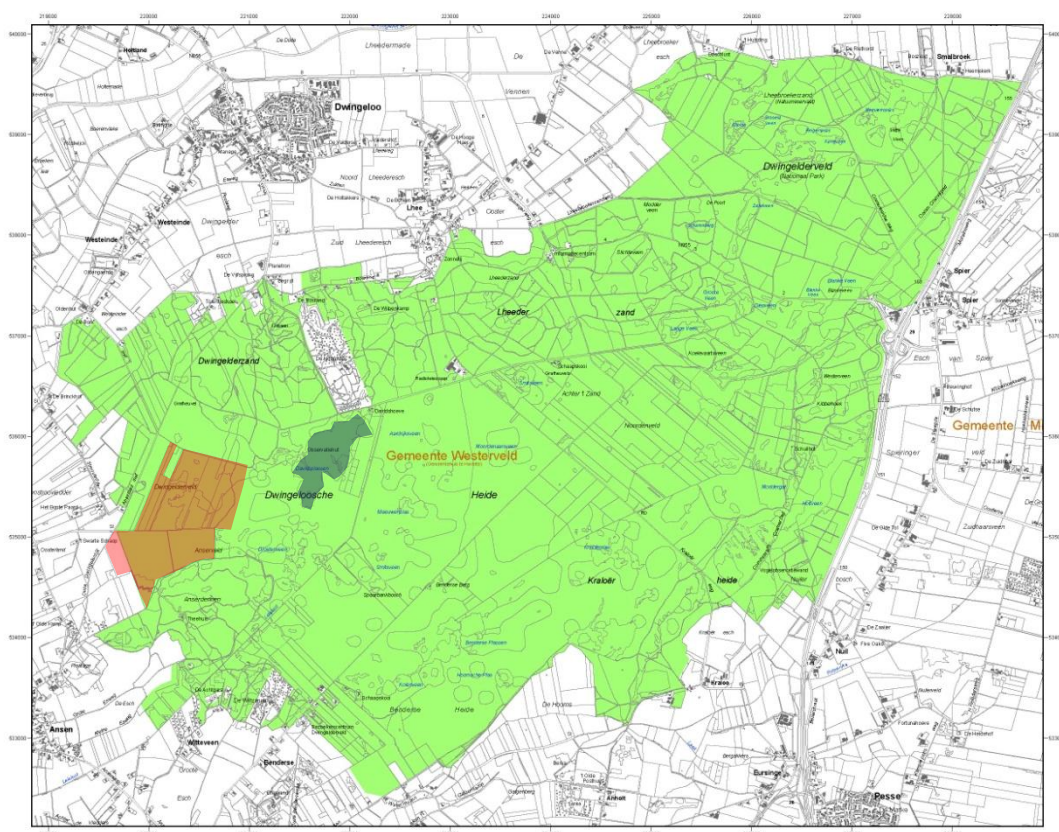
Het Dwingelderveld lijdt onder verdroging, door veranderingen in de waterhuishouding in en om het gebied. De verdroging in het Dwingelderveld wordt voornamelijk veroorzaakt door de landbouwkundige afwatering van het Noordenveld, het Kloosterveld en de Leislout en het Anserveld. In de oorspronkelijke situatie werd het water zeer geleidelijk afgevoerd via een stelsel van slenken. Dit natuurlijke systeem is doorbroken door de aanleg van sloten voor de landbouw, die het water sneller afvoeren en bovendien de heide ontwateren.

Het tegengaan van verdroging vormt de sleutel tot een optimaal behoud en herstel van de natuurwaarden in het Dwingelderveld. Het Inrichtingsplan Dwingelderveld bevat een aantal maatregelen om verdroging te bestrijden. De maatregelen zijn gericht op systeemherstel: oorspronkelijke afwateringspatronen worden hersteld. Klimaatbuffer Anserveld is een van deze maatregelen en richt zich op de afwatering van de Davidsplassen naar het Anserveld.

Klimaatbuffer Anserveld

In de oorspronkelijke situatie werd overtollig water uit de Davidsplassen afgevoerd via het slenkpatroon van het Anserveld. De in het Dwingelderveld gelegen Davidsplassen wateren nu af op de Leislout. De kunstmatige aanleg van de Leislout heeft de historische afwatering richting het Anserveld verstoord. In de huidige situatie vindt versnelde afvoer plaats met ongewenste verdroging als gevolg. Bovendien moet het peil rond de Davidsplassen in extreme situaties hoger gehouden worden dan gewenst in verband met de mogelijkheid van frequente overstrooming van kwetsbare heidevegetaties in het benedenstroomse Leisloutgebied. Bij extreme neerslag vernatten de Davidsplassen, zodanig dat natuurschade door wateroverlast in het Dwingelderveld optreedt.

Door het Anserveld in te richten als natuurgebied, zal het functioneren als klimaatbuffer. Met het aanleggen van een natuurlijke laagte en de begroeiing die ontstaat, werkt het gebied straks als een spons. Het Anserveld voert dan het regenwater vertraagd af, waardoor bij extreme neerslag het water niet direct via de lager gelegen sloten richting de Oude Vaart gaat. De kans op overstrooming in lager gelegen delen neemt hierdoor af. Tevens worden de Davidsplassen in het Dwingelderveld bij deze omstandigheden ontlast. Het peil rond de Davidsplassen kan lager ingesteld worden en twee stuwen in het natuurgebied kunnen opgeruimd worden. Schade aan de bestaande natuur rondom de Davidsplassen wordt voorkomen. Grondwaterstanden zakken langzamer uit, verzuring wordt tegengegaan en de juiste condities worden geschapen voor de ontwikkeling en verbetering van heidevegetaties. Het Anserveld vormt straks een mooi geheel met de aangrenzende heide.

Afbeelding 3.3 Natura 2000-gebied Dwingelderveld inclusief aanduiding Anserveld (rood) en Davidsplassen (blauw)

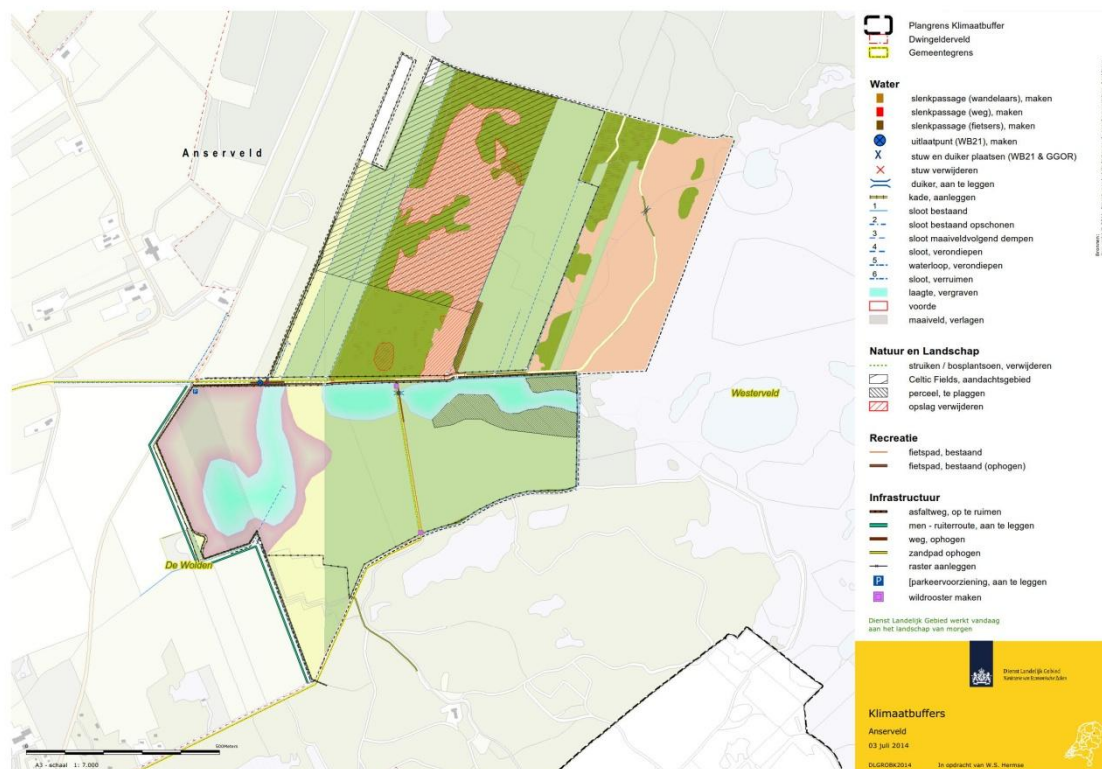
Maatregelen in het Anserveld

Concreet zal het Anserveld ingericht worden om een grote hoeveelheid water (235.000 m^3) van de Davidsplassen onder extreme omstandigheden te ontvangen. Daarnaast biedt het gebied ruimte om 50.000 m^3 water extra vast te houden. Een GGOR (Gewenst Grond- en Oppervlakte Waterregime) zal voor 114 hectare worden gerealiseerd om natuurontwikkeling mogelijk te maken. De inrichtingsmaatregelen vormen de plusvariant voor inrichting van het Anserveld, door aanvullende verwerving van percelen is inrichting van een groter gebied mogelijk. Meer ruimte voor water kan op deze manier gereserveerd worden en meer mogelijkheden voor versterking van de ecologische kwaliteit doen zich voor. De maatregelen zijn afgebeeld in afbeelding 3.4. Het Inrichtingsplan is tevens als bijlage 1 van deze ruimtelijke onderbouwing opgenomen.

In het plangebied zal de bestaande slenk worden geaccentueerd en uitgebreid. De oorspronkelijke slenkstructuur wordt opnieuw uitgegraven (30 à 40 cm diepte) met daaromheen een ruimliggend talud. Zo wordt voldoende ruimte geboden aan overtollig water uit het Dwingelderveld. De slenken in het gebied zijn in perioden van neerslagoverschot zo lang mogelijk watervoerend. Water wordt over het maaiveld afgevoerd, de slenken mogen daarom niet te diep worden aangelegd.

In het gebied worden sloten verondiept en gedempt en twee stuwen verwijderd om waterafvoer tegen te gaan. Overlast van water op aangrenzende percelen wordt voorkomen met behulp van nieuw aan te leggen kaden (circa 50 cm hoogte) die het plangebied westelijk en zuidelijk afsluiten. Een stuw en duiker in combinatie met (opgeschoonde) sloten maken regulatie van waterafvoer mogelijk.

De recreatieve waarde van het gebied wordt verbeterd door de aanleg van een pad langs de kade aan de westzijde van het gebied. Bovendien worden de bestaande paden, die onderdeel uitmaken van de padenstructuur van het Dwingelderveld, verbeterd door de aanleg van vlonders en een slenkpassage. Delen van het wandelpad worden opgehoogd, zodat ook na vernatting van het gebied, het Anserveld toegankelijk blijft voor recreanten.

Afbeelding 3.4 Inrichtingsplan Anserveld

Opslag wordt verwijderd in de randzone van landbouwpercelen ten behoeve van ontwikkeling van natte heidevegetaties in het noordelijke gedeelte van het plangebied. Het verdrogend effect van de bestaande opslag wordt teniet gedaan en de natuurlijke effecten van vernatting van het Anserveld worden vergroot.

Het gebied is onder normale omstandigheden toegankelijk voor publiek. Toegankelijkheid wordt versterkt door het aanleggen van slenkpassages in de bestaande weg en het zand- en fietspad, een voorde (doorwaadbare plaats) en stapstenen. Het bestaande zandpad wordt opgehoogd. Westelijk van het bestaande fietspad worden struiken en bosplantsoen verwijderd om ruimte te geven aan nieuwe natte natuur. Om toekomstig beheer in de vorm van beweiding mogelijk te maken worden rasters en wildroosters aangelegd.

Fysieke ingrepen als gevolg van de maatregelen

De uit te voeren fysieke ingrepen betreffen:

- het aanbrengen van kaden;
- graven van en opwaarderen sloten;
- het dempen/verondiepen van watergangen en sloten,
- het accentueren van de slenkenstructuur;
- ophogen van zand- en fietspaden;
- aanbrengen van passages (voorde, slenkpassage);
- raster plaatsen;
- bestaande twee stuwen verwijderen;
- nieuwe GGOR/WB21 stuw (inclusief WB21 versnelde afvoerschuif) en duiker plaatsen;
- het graven van laagtes;
- overlaat (WB21) ter plaatse van verondiepte sloot;
- aanbrengen van badkuiprandjes (drempeltjes in het maaiveld);
- plaggen van een perceel;
- aanleggen men - ruteroute langs kade (gelegen in gemeente De Wolden);
- aanleggen parkeervoorziening (gelegen in gemeente De Wolden).

4 Omgevingsaspecten

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staan lokale omgevingsaspecten centraal. Vanuit een gebiedsgericht uitgangspunt worden de thema's bodem, cultuurhistorie, archeologie, ecologie, water, verkeer, geluid en luchtkwaliteit en externe veiligheid behandeld. In paragraaf 4.10 wordt de m.e.r.-beoordeling voor dit plan behandeld.

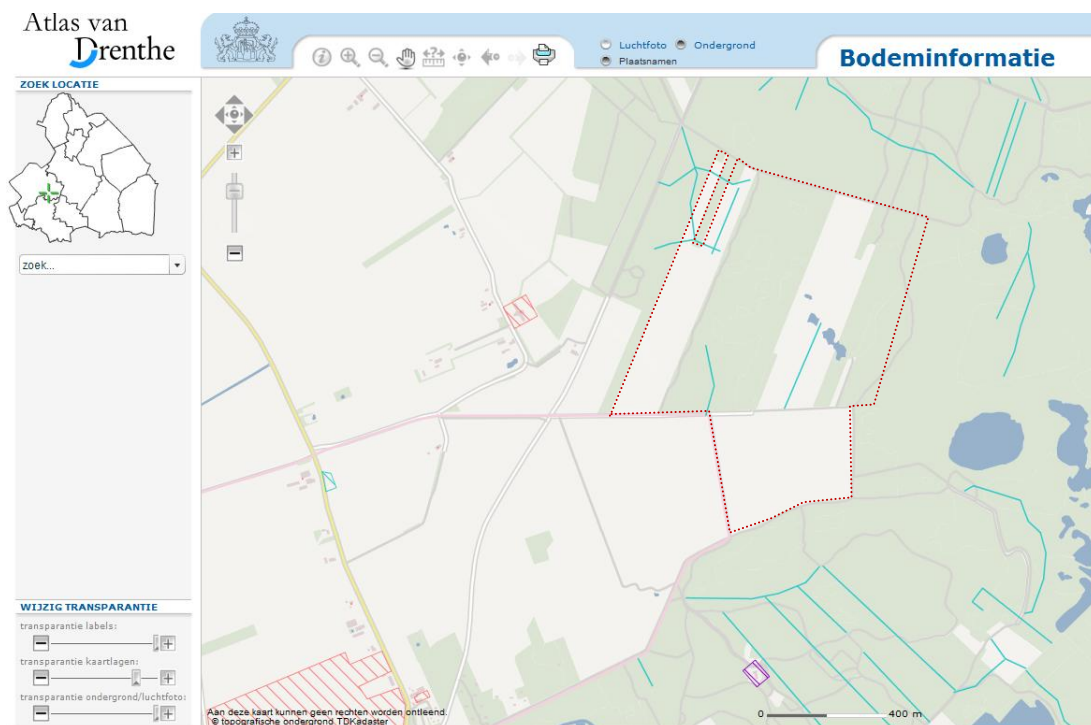
Het plangebied vormt een onderdeel van het Natura 2000-gebied Dwingelderveld. Vanwege deze ligging is in dit hoofdstuk waar nodig specifieke aandacht voor de interactie tussen het Dwingelderveld en de beoogde maatregelen in het Anserveld.

4.2 Bodem

In het gebied zijn geen risicovolle historische activiteiten bekend die een potentiële verontreiniging kunnen hebben veroorzaakt. Nadat de inrichting van het plangebied is voltooid zal er door mensen geen (semi-)permanent gebruik plaatsvinden. Bodemonderzoek is daarom niet noodzakelijk.

Binnen het plangebied vindt grondverzet plaats. Voor toepassing van grond binnen het plangebied kan gebruik gemaakt worden van de bodemkwaliteitskaart die voor het Dwingelderveld is opgesteld. De gronden in het Anserveld hebben allen de functieklasse 'landbouw en natuur' op grond van de bodemkwaliteitskaart.

Een aantal sloten in het plangebied is gedempt. De Atlas van Drenthe (zie Afbeelding 4.1) geeft deze bodeminformatie afkomstig uit het Historisch Bodembestand overzichtelijk weer. Gedempte sloten worden door de provincie Drenthe als een potentiële ernstige verontreiniging beschouwd. Hier zal bij eventueel grondverzet op deze locaties rekening mee moeten worden gehouden.

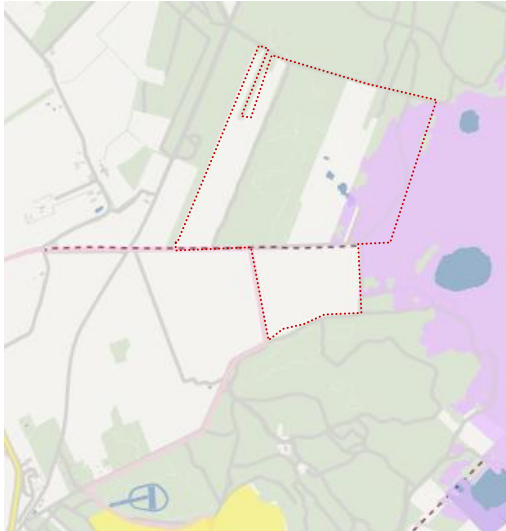

Afbeelding 4.1 Bodeminformatie plangebied (blauwgroene = slootdempingen)

4.3 Cultuurhistorie

Aardkundig gezien bevindt het plangebied zich in een waardevol gebied. Er geldt een hoog beschermingsniveau voor het natte heidegebied. Binnen het plangebied bevindt zich een waardevol beekdal en droogdal.

Onderstaande afbeelding (4.2) toont een uitsnede van de Kernkwaliteiten Cultuurhistorie afkomstig uit de Atlas van Drenthe. Met paars is het waardevolle cultuurhistorische element 'woeste gronden heide' aangegeven. De gestippelde lijn is een markegrens. Deze cultuurhistorische elementen blijven behouden door de te treffen maatregelen.

Afbeelding 4.2 Uitsnede Kernkwaliteiten Cultuurhistorie (Atlas van Drenthe)

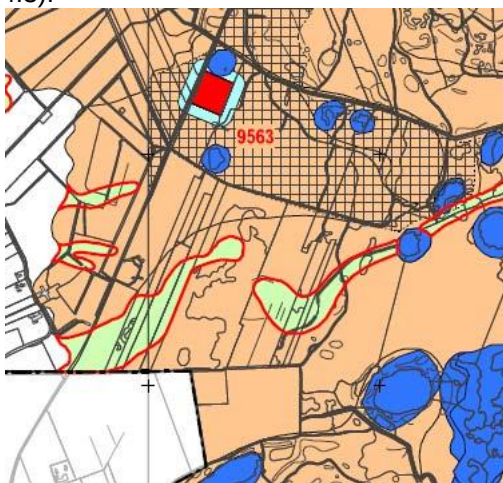
Gemeente Westerveld heeft een cultuurhistorische waardenkaart opgesteld (RAAP, 2012). Hierop is het Anserveld als oude heide ontginning aangegeven. Het doel van het plan is om de heide in het Anserveld in kwaliteit te verbeteren en in oppervlakte laten toenemen. Vanwege de omvang van de kaart is deze niet opgenomen in deze ruimtelijke onderbouwing.

4.4 Archeologie

De bodemingrepen die gepaard gaan met de geplande werkzaamheden in het plangebied kunnen eventueel aanwezige archeologische resten in de bodem verstoren en/of vernietigen.

Archeologische beleidskaarten

Voor de gemeente Westerveld is een archeologische beleidskaart opgesteld (zie Afbeelding 4.3).

Afbeelding 4.3 Archeologische beleidskaart gemeente Westerveld

De volgende tabel vat de informatie van de beleidskaart kort samen.

Tabel 4.1 Informatie archeologische beleidskaart

Archeologische beleidskaart	Kleur	Archeologische verwachting	Onderzoeksverplichting
Westerveld	Oranje	Hoog / middelhoog	Verkennd booronderzoek bij ingrepen > 1000 m ² (6 boringen per hectare)
	Lichtgroen	Middelhoog	Veldinspectie na uitvoering bodemingrepen
	Algemeen: Geen onderzoek bij ingrepen < 0,3 m beneden maaiveld		

Aanvullend op de beleidskaart is inmiddels bekend dat aan de noordwestzijde van het plangebied mogelijke *celtic fields* zijn waargenomen (zie bijlage 2). Binnen het plangebied worden name resten uit de periode Neolithicum-Romeinse tijd verwacht. Archeologische resten worden vooral verwacht in de zone rondom de vermeende *celtic fields* en op de hoger gelegen delen binnen het plangebied. Deze zijn gelegen buiten het deel van het plangebied waar werkzaamheden plaats zullen vinden.

Conclusie toetsing archeologie

De ontgravingsdiepte in het Anserveld zal worden beperkt tot 0,30 m, zodat er geen belemmeringen zijn vanuit dit milieuaspect.

4.5 Ecologie

4.5.1 Inleiding

Dienst Landelijk Gebied heeft Grontmij Nederland B.V. opdracht gegeven tot het uitvoeren van een natuurtoets voor de herinrichting van het Anserveld tot klimaatbuffer (zie bijlage 3). In deze natuurtoets is onderzocht welke natuurwaarden er in en nabij het plangebied aanwezig zijn en hoe de voorgenomen plannen zich verhouden tot de bepalingen uit de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. Met betrekking tot de Natuurbeschermingswet kan dit rapport beschouwd worden als voortoets. Onderdeel van de toetsing vormen de fysieke inrichtingsmaatregelen en de toekomstige waterhuishouding in de GGOR (Gewogen Grond- en Oppervlakte-water Regime) en in de WB21-situatie.

De herinrichting van het Anserveld vormt een onderdeel van het Inrichtingsplan Dwingelderveld en is een uitwerking van het daaraan gerelateerde Waterbesluit 2009. Tot deze uitwerking is besloten om de ecologische schade die vanuit de WB21-situatie op de kwetsbare habitattypen in de Centrale Slenk Leislout optreedt, alsnog te voorkomen.

In 2009 is de waterhuishouding in de GGOR- en WB21-situatie zoals opgenomen in het Waterbesluit 2009 voor een deel van dit gebied al getoetst en vergund onder de Nb-wet en Ff-wet. Voor de reeds getoetste delen van het plangebied vormt onderhavige natuurtoets dan ook een actualisatie waarbij beoordeeld wordt in hoeverre er wijzigingen ten opzichte van 2009 optreden.

Uit het onderzoek komen de volgende conclusies naar voren:

4.5.2 Natuurbeschermingswet

- In het noordelijk deel van het plangebied komen de kwalificerende habitattypen droge en vochtige heiden voor. In de nabije omgeving zijn daarnaast ook de typen zure vennen, pioniervegetaties met snavelbiezen, jeneverbesstruwelen en actieve hoogvenen aanwezig.
- Van de kwalificerende broedvogels zijn paapje, roodborsttapuit en boomleeuwerik in of nabij het plangebied aanwezig. Deze broeden vooral in de randzone van de heide aan de oostkant van het plangebied. In de vennen ten oosten van het plangebied komen dodaars en geoorde fuut voor.
- Het plangebied vormt geen primair leefgebied voor de kwalificerende wintervogels. Toendra-rietgans en kleine zwaan zijn incidenteel aanwezig in de natte laagte in het noordelijk deel van het plangebied.

- Van kamsalamander zijn geen waarnemingen bekend in het plangebied zelf, maar de soort is in 2012 waargenomen in het gebied ten westen hiervan. Het aangrenzende deel van het plangebied is vanwege vroegtijdig droogvallende slootjes niet geschikt als leefgebied. Omdat onduidelijk was of het een eenmalige waarneming van zwervende exemplaren betreft, of dat de soort zich hier gevestigd heeft, is hier in mei 2014 door DLG nader naar gekeken. Aanwezigheid in de huidige situatie wordt niet aannemelijk geacht, maar in de toekomst kan de situatie door de vernattingsmaatregelen juist beter worden.
- Vanuit de GGOR-maatregelen zijn er op de kwalificerende habitattypen en (vogel)soorten geen effecten te verwachten die leiden tot verlies van areaal leefgebied, vermindering van kwaliteit van leefgebied of achteruitgang van de ruimtelijke samenhang.
- In die delen waar de kwalificerende waarden aanwezig zijn, is de toekomstige GGOR gunstiger dan in 2009 getoetst. Destijds was nog sprake van forse verhoging van de streefpeilen; in dit plan blijft de GGOR ongewijzigd ten opzichte van de actuele situatie. Extra vernatting van gevoelige waarden tijdens winterse inundaties wordt hiermee voorkomen.
- Door de GGOR-maatregelen zullen in de zomer de grondwaterstanden minder ver uitzakken. In het noordelijk deel van het plangebied ontstaan hierdoor extra potenties voor de ontwikkeling van vochtige heide.
- Met betrekking tot de WB21-situatie kan aangegeven worden dat de forse inundaties die in 2009 voorzien waren in het noordelijke, meer natuurlijke deel van het plangebied, nu zijn verschoven naar minder gevoelige voormalige agrarische gebiedsdelen in het westen en zuiden van het plangebied. In het noordelijk deel wijkt de situatie na extreme regenval bovendien niet af van de situatie die zich onder natuurlijke omstandigheden kan voordoen.
- Ten opzichte van 2009 betekent de WB21-situatie voor die delen waar kwalificerende waarden aanwezig zijn dan ook een verbetering van de situatie.
- Uitgangspunt hierbij is wel dat de maximale inundatieduur conform het peilbeheerdocument 2012, zoals dat voor de andere WB21-kunstwerken in het Dwingelderveld is opgesteld, wordt beperkt tot een voor de vegetatie acceptabele termijn.
- In dat kader is het van belang dat er geen extra stuwing ontstaat als gevolg van langdurige inundaties in de zuidelijke percelen op de bovenstrooms gelegen habitattypen. Het plan voorziet in een afstelbare stuw en extra WB21-overloop om dit te voorkomen.
- Het beheer voor het Anserveld is nog niet meegenomen in het peilbeheerdocument dat voor de andere kunstwerken van het Dwingelderveld is opgesteld, hangende de verwerving van percelen en exacte inrichting. Ook voor het Anserveld zullen de details inzake dimensionering en het beheer van de GGOR- en WB21-kunstwerken conform de uitgangspunten van het peilbeheerdocument 2012 worden vastgelegd.
- Als gevolg van vernatting in de GGOR en WB21-situatie zullen de voormalige landbouwpercelen in het zuidwestelijk deel van het plangebied door fosfaatuitspoeling kunnen verruigen. Op de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied heeft dit echter geen effect.
- Vanuit de fysieke inrichtingsmaatregelen hoeven er bij toepassing van een zorgvuldige werkwijze, zoals die ook bij de werkzaamheden in het kader van het Inrichtingsplan Dwingelderveld gehanteerd wordt, geen effecten op kwalificerende waarden te worden verwacht.

Concluderend kan worden aangegeven dat er vanuit de herinrichting van het Anserveld geen (significante) effecten te verwachten zijn op de instandhoudingsdoelen waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen. De voorgenomen plannen leiden in ieder geval niet tot een verslechtering van kwaliteit van habitats, noch tot een significante verstoring van soorten.

Voor de reeds getoetste en vergunde delen van het plangebied geldt daarbij ook dat er, uitgaande van de voorbehouden ten aanzien van de maximaal toelaatbare inundatieduur, een verbetering van de vergunde situatie optreedt.

Ook voor de overige delen van het plangebied geldt, dat er vanuit de herinrichting geen effecten te verwachten zijn op de instandhoudingsdoelen. In het zuidelijk deel verandert de aard van het gebied. Hierbij is er evenmin sprake van significante effecten. In overleg met de provincie is een Nb-wetvergunning aangevraagd om de inrichtingsmaatregelen als genoemd in het Inrichtingsplan vast te leggen.

4.5.3 Flora- en faunawet

- In het plangebied zijn verschillende beschermde soorten aanwezig. Het betreft algemeen beschermde soorten als ree, bruine kikker en kleine grondgebonden zoogdiersoorten, maar ook zwaarder beschermde planten als klokjesgentiaan en strikt beschermde amfibieën en reptielen waaronder heikikker, adder en gladde slang.
- De zwaarder en strikt beschermde soorten zijn overwegend in de natuurlijke gebiedsdelen in het noorden van het plangebied aanwezig waarvoor in 2009 al een toets aan de Ff-wet heeft plaatsgevonden. De algemeen beschermde soorten worden ook gevonden in de voormalige landbouwpercelen in het zuiden.
- In de eerder getoetste natuurlijke delen van het plangebied wordt de GGOR-situatie vastgesteld op het niveau zoals die actueel aanwezig is. Ook de WB21-situatie zal hier niet afwijken van de extreme situatie onder natuurlijke omstandigheden. Ten opzichte van 2009 betekent dit een verbetering omdat de inundaties veel minder hoog zullen zijn. Vooral voor de in de bodem overwinterende soorten die hier aanwezig zijn, is dat gunstig.
- De WB21-situatie kan in deze delen van het plangebied beschouwd worden als calamiteit waarvoor geen (aanvullende) ontheffing van de Flora- en faunawet vereist is. Uitgangspunt hierbij is wel dat de inundatieduur hier beperkt blijft en er geen extra stuwing ontstaat vanuit langdurig hoge inundaties in de benedenstroomse delen.
- Op de (vooral algemeen) beschermde soorten in de voormalige landbouwpercelen in het westen en zuiden van het plangebied, zijn er van de GGOR-situatie geen wezenlijke effecten te verwachten.
- Na inrichting zal zich hier in de laagste delen naar verwachting een moerasachtige ruigtevegetatie ontwikkelen. Voor verschillende soorten zal hier nieuw leefgebied ontstaan. Dit deel van het plangebied kan zelfs aantrekkelijk worden voor strikt beschermde soorten als ring-slang.
- In de WB21-situatie kunnen er mogelijk wel effecten optreden op nieuw gevestigde soorten. In principe is dit ontheffingsplichtig onder de Flora- en faunawet omdat de WB21-situatie hier niet als calamiteit te beschouwen is. Met het oog op de dynamiek die hier ontstaat in de GGOR-situatie zullen effecten echter naar verwachting beperkt blijven.
- Op dit moment is niet goed aan te geven hoe het gebied zich exact zal ontwikkelen en of en welke soorten zich hier zullen vestigen. Aanbevolen wordt om via monitoring de ontwikkeling van het gebied bij te houden.
- Met betrekking tot de uitvoeringsmaatregelen geldt dat de meeste maatregelen plaatsvinden in die delen van het plangebied waar weinig tot geen (strikt) beschermde soorten aanwezig zijn. Met toepassing van een zorgvuldige werkwijze zoals die ook wordt toegepast bij de uitvoering van maatregelen elders in het Dwingelderveld, zijn er in die delen van het plangebied dan ook geen wezenlijke effecten te verwachten.
- Voor de soortgroepen flora, vogels, amfibieën en reptielen zijn wel aanvullende mitigerende maatregelen nodig om strijdigheid met de Flora- en faunawet te voorkomen. Deze maatregelen dienen in een ecologisch werkprotocol dat is gebaseerd op de gedragscode voor bos-beheer en/of die van de Waterschappen, te worden vastgelegd.
- Ontheffing is niet nodig omdat het hetzij gaat om tabel 2 soorten (flora) dan wel om maatregelen die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud in geval het de strikt beschermde soorten betreft.
- Met het oog op de juiste afstemming van de maatregelen in het ecologische werkprotocol, wordt aanbevolen om het terreingebruik van de reptielen aanvullend te inventariseren.

Ten aanzien van de Flora- en faunawet kan concluderend worden aangegeven dat er geen ontheffing nodig is voor de herinrichting van het Anserveld. Wel is het van belang dat er gewerkt wordt op basis van een ecologisch werkprotocol dat voorziet in een zorgvuldige werkwijze en in mitigerende maatregelen om effecten te voorkomen.

4.5.4 Overlastdieren

Grontmij heeft een onderzoek uitgevoerd naar mogelijke toename van overlastdieren als gevolg van het plan (zie bijlage 5). Uit het onderzoek kan het volgende geconcludeerd worden:

- De kans op overlast door *muizen en ratten* is gering en zal in elk geval niet toenemen ten gevolge van de herinrichting;
- De kans op overlast door *teken* is gering. Door mogelijke tijdelijke inundatie aan de zuidwestzijde zullen zoogdieren zich verder van de erven verplaatsen die westelijk zijn gelegen van het plangebied. De beschikbaarheid van gastheren nabij de erven is daardoor gering. Langs het zandpad, waar mensen en honden potentiële gastheren zijn, komt geen opgaande begroeiing en is daarmee ongeschikt voor teken;
- De kans op overlast door *muggen* is gering. Hoewel mogelijk door tijdelijke inundatie aan de zuidwestzijde een toename van moerassteekmug zou kunnen plaatsvinden, zal dit niet tot overlast voor bewoners leiden omdat de afstand te groot is en ook de overheersende windrichting van de erven en recreatievoorzieningen af is;
- De *knut-soorten* die geassocieerd worden met blauwtong zullen in de natte en vochtige milieus een geschikt leefgebied hebben. De potentiële overlastsoorten leven echter vooral in hoogveen. Dit type natuur is niet aanwezig in het Anserveld en wordt ook niet nagestreefd.

4.6 Water

4.6.1 Inleiding

Provincie Drenthe, waterschap Reest en Wieden en Natuurmonumenten werken gezamenlijk aan de realisatie van een klimaatbuffer in het gebied Anserveld. Een klimaatbuffer biedt ruimte om water langer vast te houden. In een natte periode voorkomt een klimaatbuffer wateroverlast in lager gelegen gebieden. In een droge periode zakken door de klimaatbuffer de grondwaterstanden in het plangebied minder ver uit.

Het doel van de klimaatbuffer is tweeledig:

- Realiseren WB21-maatregelen door het ontvangen van 235.000 m³ water en daarbij nog 50.000 m³ water extra vasthouden om wateroverlast in Meppel te beperken.
- Uitvoeren antiverdrogingsmaatregelen, voor 114 ha door het realiseren van een Gewogen Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR), zodat verdere natuurontwikkeling mogelijk is.

Voorgestelde maatregelen zijn het aanbrengen van kaden (voor zowel de GGOR als WB21-situatie), het dempen van watergangen en sloten, het accentueren van de slenkenstructuur en het plaggen van enkele laagtes.

Door het oude slenkenpatroon in het Anserveld te herstellen en agrarische graslanden om te vormen ontstaat weer een natuurlijke en vertraagde afvoer. Natuurlijke vernatting van het gebied is het gevolg, wat de kwaliteit van heidevegetaties ten goede komt. Door de vertraagde afvoer wordt daarmee oppervlaktewateroverlast in het benedenstrooms gelegen landbouwgebied voorkomen.

Om te waarborgen dat bij de verdere planvorming, en later bij de inrichting, voldoende rekening wordt gehouden met alle relevante waterhuishoudkundige belangen is een watertoets uitgevoerd. De beoogde locatie is met behulp van de Digitale Watertoets getoetst aan alle relevante waterbelangen in het plangebied. Hieruit is gebleken dat het plan invloed heeft of kan hebben op de waterhuishouding.

4.6.2 Hydrologische situatie plangebied

Huidige situatie

In de huidige situatie is de waterhuishouding in de percelen van het plangebied afgestemd op een landbouwkundige functie. De slenk in het gebied is gedempt en een diepe ontwaterings-sloot aan de oostzijde van het plangebied is aangelegd (Afbeelding 3.2 – 1). Afwatering is gericht op een snelle afvoer van water en het ontwateren van de laagste percelen. Dit heeft geleid tot een afname van de natuurlijke waterberging en verlaging van de grondwaterstand. De hoofdwatgang door het voormalig landbouwgebied in het Anserveld is in de huidige situatie slechts beperkt watervoerend. Alleen in natte perioden stijgt het waterpeil in de sloot tot boven het stuwpeil en wordt water afgevoerd. Net buiten de plangrens, benedenstrooms, is wel sprake van kwel naar de sloot en is een groot deel van het jaar een afvoersituatie.

In de oorspronkelijke situatie werd overtollig water uit de Davidsplassen afgevoerd via het slenkenpatroon van het Anserveld. De in het Dwingelderveld gelegen Davidsplassen wateren nu af op de Leislout. De kunstmatige aanleg van de Leislout heeft de historische afwatering richting het Anserveld verstoord. In de huidige situatie vindt versnelde afvoer plaats met ongewenste verdroging als gevolg. Bovendien moet het peil rond de Davidsplassen in extreme situaties hoger gehouden worden dan gewenst in verband met de mogelijkheid van frequente overstrooming van kwetsbare heidevegetaties in het benedenstroomse Leisloutgebied. Bij extreme neerslag vernatten de Davidsplassen, zodanig dat natuurschade door wateroverlast in het Dwingelderveld optreedt.

Het lokale grondwatersysteem in het Dwingelderveld wordt bepaald door de aanwezigheid en diepteligging van (de bovenkant van) de keileem en of de aanwezige gliedlagen. Infiltrerend regenwater stagneert boven de keileem en stroomt oppervlakkig af. Dit geldt echter niet voor het Anserveld. In het Anserveld zelf zijn weinig tot geen weerstandbiedende lagen aangetroffen. De freatische peilbuizen staan gedurende de hele (weliswaar korte) meetperiode droog. De diepere buizen meten grondwaterstanden van ruim één meter tot drie meter onder maaiveld.

Toekomstige situatie

Voor een gebied van circa 114 ha is een gewogen grond en oppervlaktewater regime (GGOR) uitgewerkt. Voor dit gebied is gekeken welke resterende knelpunten er nog zijn en welke maatregelen nodig zijn om de situatie te verbeteren en de beoogde doelen (OGOR) binnen het Anserveld te kunnen realiseren, rekening houdend met bestaande belangen buiten het plangebied. Ten behoeve van het vasthouden van water tijdens extreme omstandigheden is aanvullend op de GGOR-maatregelen voorzien in het realiseren van een kade langs de westgrens van het plangebied en een knijpconstructie die een afvoerbepijking bewerkstelligd. Deze maatregelen hebben tot doel om water langer vast te kunnen houden in het gebied in extreme situaties.

Het inrichtingsplan bevat de volgende hydrologische maatregelen:

- het aanbrengen van kaden;
- graven van en opwaarderen sloten;
- het dempen/verondiepen van watergangen en sloten;
- het accentueren van de slenkenstructuur;
- ophogen van zand- en fietspaden;
- aanbrengen van passages (voorde, slenkpassage);
- raster plaatsen;
- bestaande twee stuwen verwijderen;
- nieuwe GGOR/WB21 stuw (inclusief WB21 versnelde afvoerschuij) en duiker plaatsen;
- het graven van laagtes;
- overlaat (WB21) ter plaatse van verondiepte sloot;
- aanbrengen van badkuiprandjes (drempeltjes in het maaiveld).

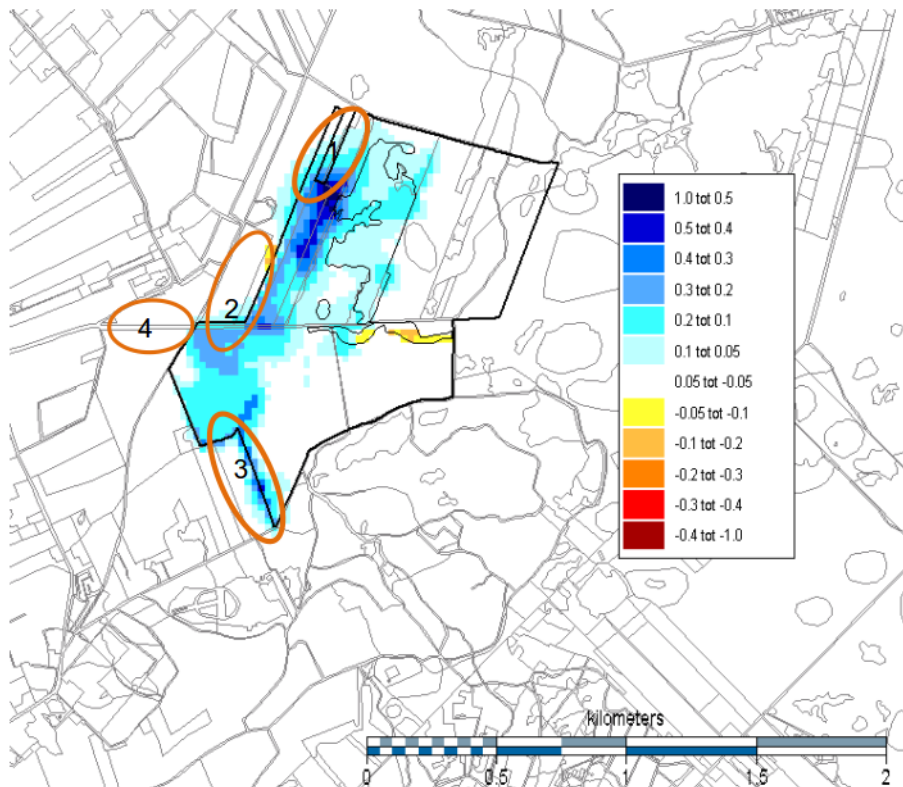
4.6.3 Uitgangspunten en randvoorwaarden

In deze paragraaf worden de hydrologische uitgangspunten en randvoorwaarden beschreven waarmee rekening dient te worden gehouden bij de verdere planvorming en inrichting van het plangebied. Bij de totstandkoming van de uitgangspunten en randvoorwaarden is gebruik gemaakt van informatie van het waterschap Reest en Wieden en het inrichtingsplan Anserveld. Daarnaast is gebruik gemaakt van de handreiking watertoets 3.

(Grond)wateroverlast en verdroging

De realisatie van de klimaatbuffer resulteert in het vasthouden van gebiedseigen water uit het nationaal park. Hierdoor worden piekafvoeren naar het benedenstrooms gelegen landbouwgebied voorkomen en kan dit water inzijgen in het gebied. Dit resulteert in hogere grondwaterstanden in het plangebied die positief zijn voor de natuurwaarden. Met behulp van opgewaardeerde sloten langs de kaden worden ongewenste grondwaterstandverhogingen buiten het plangebied voorkomen. Dit is met een grondwatermodel getoetst (zie bijlage 4 voor de hydrologische achtergrondrapportage).

Een effectbeschrijving is opgesteld waarbij onderscheid is gemaakt in effecten op de GHG (gemiddeld hoogste grondwaterstand) en de GVG (gemiddelde voorjaarsgrondwaterstand) en de GLG (gemiddeld laagste grondwaterstand). Voor de omliggende landbouwpercelen zijn de effecten op zowel de GHG als de GVG van belang. Uit de effectberekeningen blijkt dat in het landbouwgebied geen effecten op de GLG optreden. Voor de GHG zijn er vier gebieden waar een beperkte verhoging buiten de plangrens wordt berekend. In afbeelding 4.4 zijn voor deze vier deelgebieden de effecten op de GHG weergegeven. De effecten op de GVG-situatie zijn vergelijkbaar.

Afbeelding 4.4 Deelgebieden landbouw met berekend effect op de GHG, modellaag 1 (oranje ovals)

De berekende verhogingen bedragen 5 tot circa 20 cm. Voor een deel betreft het bospercelen op een keileemondergrond, met waarschijnlijk nu al hoge GHG-standen (nrs. 1 en 2). Een extra vernatting levert hier naar verwachting geen negatief effect op, mits de oppervlakkige afwatering van deze percelen goed is geregeld.

Voor een deel werkt het vernattende effect ook door op aangrenzende percelen (nrs. 1, 2 en 3). Voor de nummers 1 en 2 is nog niet duidelijk of deze percelen verworven worden, en of de effecten dan alsnog binnen de plangrens vallen. Voor nummer 3 geldt dat hier in de huidige situatie een sloot op de plangrens ligt. In de modelberekening is deze sloot niet gehandhaafd in de GGOR-situatie, waardoor effecten uitstralen. Voorstel is om als mitigerende maatregel hier wel een sloot buiten de kade aan te leggen op het lage "landbouwpeil". De bestaande sloot kan hiervoor worden opgewaardeerd. Tussen de sloot en de kade komt een 4 meter breed schouwpad.

Nummer 4 betreft het voornemen om de bestaande watergang ook gedeeltelijk buiten de plangrens te verondiepen. Het peil zal hier niet veranderen. Afhankelijk van de lokale bodemopbouw en kwelsituatie kan deze verondieping enig vernattend effect hebben, doordat het drainerend oppervlak iets afneemt. Deze maatregel is echter niet meegenomen in de uitgevoerde berekening (was toen nog niet bekend).

In het model is het afgraven van de toplaag in het zuidwestelijk kwadrant nog niet meegenomen. Dit zal vooral een tijdelijk effect hebben. De aanwezige weerstand in de bovengrond wordt

verwijderd, maar door het periodiek inunderen is de verwachting dat hier snel weer enige weerstand zal ontwikkelen.

Beheer en onderhoud

Langs de kade is tussen de kade en de sloot een obstakelvrij onderhoudspad van 4 m voorzien. De overige waterbeheersingsvoorzieningen zoals de GGOR/WB21-stuw en WB21-overlaat zijn sober en doelmatig uitgevoerd en vergen weinig onderhoud en beheer.

Het toekomstig onderhoud vindt plaats conform het beleid en de uitgangspunten van het waterschap. Na de oplevering van de werken wordt een beheerdocument opgeleverd door het waterschap. Buitengewoon onderhoud aan de kades is de verantwoordelijkheid van het waterschap. De bediening en het beheer van de stuwen wordt eveneens gedaan door het waterschap. Het dagelijks beheer wordt uitgevoerd door de terreinbeheerder.

Waterveiligheid

De te realiseren kaden van de klimaatbuffer krijgen een kruinhoogte van NAP +8,15 m. Hierbij is een overhoogte van 0,30 m meegenomen. Voorzien is in een WB21-overlaat waarmee de maximale waterstand wordt begrensd.

Vergunningen

Het wateradvies dat uiteindelijk wordt afgegeven in het kader van de watertoets is geen vergunning in het kader van de Waterwet. Indien een eventuele watervergunning benodigd is, zal deze worden getoetst aan het dan vastgestelde beleid.

4.6.4 Advies en juridische vertaling

Waterschap Reest en Wieden is in het kader van de watertoets geïnformeerd middels de Digitale Watertoets. Op basis van de uitgangspuntennotitie, als automatisch product van de Digitale Watertoets, en het inrichtingsplan Anserveld is deze waterparagraaf tot stand gekomen.

4.7 Verkeer

Wat betreft het omgevingsaspect verkeer wijzigt het gebruik in de nieuwe situatie niet ten opzichte van het reeds bestemde gebruik. De inrichtingsmaatregelen ten behoeve van de klimaatbuffer hebben geen permanente verkeersaantrekkende beweging.

Een tijdelijke toename van verkeersbewegingen ontstaat als gevolg van het werkverkeer benodigd voor de benodigde maatregelen. Het werkverkeer zal gebruik maken van transportroutes waarbij zo min mogelijk overlast ontstaat voor mens en natuur.

Het streven is een gesloten grondbalans, transport van grond vindt binnen de grenzen van het plangebied plaats. Omdat de verkeersbewegingen binnen het plangebied plaatsvinden zullen er geen effecten optreden voor de omgeving. Het omgevingsaspect verkeer geldt daarom niet als beperkend voor de voorgenomen ontwikkeling tot realisatie van een klimaatbuffer in het Anserveld.

4.8 Geluid en luchtkwaliteit

Door de functiewijziging van landbouwgrond naar natuurgebied wordt niet voorzien in ruimtelijke ingrepen waarmee een toename van verkeer of milieugevoelige functies mogelijk worden gemaakt. Evenmin worden activiteiten die geluidhinder voor de omgeving kunnen veroorzaken mogelijk gemaakt. De klimaatbuffer heeft geen permanente verkeersaantrekkende beweging en veroorzaakt daardoor geen (indirecte) hinder van geluid.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden zou er tijdelijke hinder op kunnen treden als gevolg van de verkeersbewegingen van het werkverkeer. Bij de keuze voor de transportroutes zal geprobeerd worden mens en natuur zoveel mogelijk te ontzien. Er bevindt zich een woning aan de westelijke rand van het plangebied. Hier zijn echter in de directe nabijheid geen werkzaamheden voorzien.

In het plangebied zullen geen ruimtelijke ontwikkelingen plaats gaan vinden die leiden tot verslechtering van de luchtkwaliteit (verkeersaantrekkende werking en/of bedrijfsmatige activiteiten). Er is sprake van een tijdelijke toename van het aantal verkeersbewegingen als gevolg van

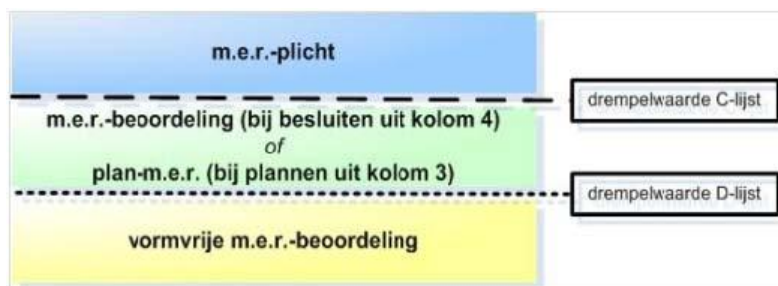
werkverkeer. Naar verwachting kan worden voldaan aan het bepaalde in de Wet luchtkwaliteit. Nader onderzoek naar de luchtkwaliteit in en om het plangebied kan daarom achterwege blijven.

4.9 Externe veiligheid

Er worden geen risicogevoelige objecten mogelijk gemaakt in het plangebied. Evenmin worden er risicovolle inrichtingen mogelijk gemaakt. Vanuit het externe veiligheidsbeleid zijn er geen belemmeringen voor de realisering van het project.

4.10 M.e.r.-beoordeling

In het Besluit m.e.r. zijn diverse activiteiten opgesomd waarvoor m.e.r. (beoordelings)-plichten kunnen gaan gelden. Voor veel activiteiten zijn zogenoemde drempelwaarden (bijvoorbeeld minimale omvang of oppervlakte) opgenomen; de m.e.r. (beoordelings)-plicht gaat gelden als deze drempelwaarde wordt overschreden. Voor alle activiteiten uit bijlage C en D bij het Besluit m.e.r. geldt dat ook als de activiteit onder de drempelwaarde blijft toch een 'vormvrije m.e.r. - beoordeling' moet worden uitgevoerd. Onderstaande afbeelding geeft deze systematiek overzichtelijk weer.

Afbeelding 4.5 Systematiek m.e.r.

De omgevingsvergunning maakt inrichtingsmaatregelen ten behoeve van de klimaatbuffer in het Anserveld mogelijk. Dit kan beschouwd worden als een activiteit zoals is opgenomen in categorie 9 van bijlage D van het Besluit m.e.r. Categorie D9 betreft de functiewijziging van landbouw naar natuur. De drempelwaarde is 125 ha.

De functiewijziging van landbouw naar natuur in het project Anserveld blijft onder de drempelwaarde van categorie D9 uit het Besluit m.e.r. (125 ha). Het gaat om slechts 20 ha functiewijziging. Er ontstaat op grond van D9 dus geen plan-m.e.r.-plicht voor plannen of m.e.r.-beoordelingsplicht voor besluiten. Wel geldt de plicht tot het uitvoeren van een vormvrije m.e.r.-beoordeling voor deze omgevingsvergunning.

De m.e.r.-beoordeling is opgenomen in onderstaande tabel. In de tabel is op basis van bijlage III bij de Europese richtlijn m.e.r. geanalyseerd of er sprake is van 'belangrijke nadelige milieueffecten'.

Tabel 4.2 M.e.r.-beoordeling

Projectnaam	Klimaatbuffer Anserveld
Kenmerken van de projecten	
Omvang van het project (relatie met drempel D lijst)	D 9 (drempelwaarde betreft 125 hectare of meer) Initiatief: functiewijziging van landbouw naar natuur met totaaloppervlak van circa 20 hectare.
Cumulatie met andere projecten	Het inrichtingsplan Dwingelderveld ziet toe op hydrologisch herstel van dit Natura 2000-gebied. De maatregelen in het Anserveld sluiten hier op aan. Er is geen sprake van een cumulatie van effecten. De beoogde peilwijzigingen in het Anserveld zijn reeds voorzien ten tijde van het opstellen van het inrichtingsplan en waterbesluit Dwingelderveld.
Gebruik natuurlijke hulpbronnen	Niet of nauwelijks; betreft civieltechnische werkzaamheden.
Productie afvalstoffen	Eventueel vrijkomend afvalmateriaal wordt afgevoerd.

Verontreiniging en hinder	Zeer beperkt; zie voorgaande paragrafen van dit hoofdstuk.
Risico voor ongevallen	Nee, zeer laag risicoprofiel.
Plaats van de projecten	
Bestaande grondgebruik	(Voormalig agrarisch) grasland, bos, heide
Rijkdom aan en kwaliteit en regeneratievermogen natuurlijke hulpbronnen van het gebied	Natuurlijke hulpbronnen worden niet of nauwelijks gebruikt.
Opnamevermogen milieu met aandacht voor wetlands, kustgebieden, berg- en bosgebieden, reservaten en natuurparken, H/V richtlijngebieden, gebieden waar milieunormen worden overschreden, gebieden met hoge bevolkingdichtheid, landschapelijk historisch cultureel of archeologische gebieden van belang.	De voorgenomen activiteit vindt plaats in het Natura 2000-gebied Dwingelderveld. De klimaatbufferende maatregelen versterken de natuurwaarden in het Anserveld en Dwingelderveld (zie paragraaf 4.5).
Kenmerken van het potentiële effect	
Algemeen (verwachte effecten per thema, zie voorgaande paragrafen van dit hoofdstuk voor onderbouwing)	• Milieuhygiënische bodemkwaliteit: geen effecten • Cultuurhistorie: geen effecten • Archeologie: geen effecten • Ecologie: positieve effecten en lokaal mogelijk beperkt negatieve effecten • Water: effecten op aanliggende landbouwgebied worden voorkomen • Verkeer: tijdelijke effecten • Geluid en luchtkwaliteit: tijdelijke effecten • Externe veiligheid: geen effecten
Bereik van het effect (geografisch en grootte getroffen bevolking)	Geen effect, voorgenomen maatregelen hebben betrekking op inrichting van een natuurgebied.
Grensoverschrijdend karakter	Geen
Orde van grootte en complexiteit effect	Beperkt en niet complex.
Waarschijnlijkheid effect	Niet van toepassing
Duur, frequentie en omkeerbaarheid effect	Effecten treden tijdelijk op bij hoogwatersituaties
CONCLUSIE	Er treden geen belangrijke nadelige milieueffecten op. Nadere analyse in een MER is niet noodzakelijk.

5 Economische uitvoerbaarheid

5.1 Inrichtingsplan Anserveld

De inrichtingsmaatregelen ten behoeve van de klimaatbuffer Anserveld zijn uitgewerkt in het Inrichtingsplan Anserveld. Het plan Anserveld wordt uitgevoerd onder projectleiding van DLG, onder regie van de bestuurscommissie Dwingelderveld en in opdracht van de Provincie Drenthe, als onderdeel van Module B van het Inrichtingsplan Dwingelderveld. De provincie geeft opdracht aan DLG de projectleiding en de projectadministratie van het project Anserveld te voeren.

5.2 Financiering

Het project wordt gefinancierd door de Provincie Drenthe, Waterschap Reest en Wieden en Natuurmonumenten. Het Rijk heeft bovendien een subsidiebeschikking afgegeven voor het project. Tot slot vindt cofinanciering plaats vanuit Europa (LIFE+ subsidie). De gemeente Westerveld draagt geen financiële risico's bij de uitvoering van het project. Eventuele planschadekosten zijn voor rekening van Natuurmonumenten. Dit zal worden geregeld in een planschadeovereenkomst.

6 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.1 Communicatie en draagvlak

Op 13 mei heeft in het kader van het watergebiedsplan reeds een informatiebijeenkomst plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst waren circa 50 belangstellenden aanwezig.

6.2 Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt, overeenkomstig afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, zes weken ter visie gelegd. Gedurende deze termijn kunnen zienswijzen ten aanzien van de vergunning ingediend worden. De beantwoording van deze zienswijzen is opgenomen in de Nota van antwoord en als bijlagen bij deze ruimtelijke onderbouwing gevoegd.

Bijlagen

Bijlage 1: Inrichtingsplan Anserveld (versie: 03-07-2014) inclusief dwarsprofielen kaden
Bijlage 2: Archeologisch onderzoek Anserveld (Bureauonderzoek)
Bijlage 3: Inrichtingsplan klimaatbuffer Anserveld (Natuurtoets)
Bijlage 4: Hydrologische achtergrondrapportage
Bijlage 5: Notitie overlastdieren